

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я

**Борщенко В. В.**

**Методичні рекомендації до проходження навчальної (асистентської) та виробничої (з фізичної реабілітації) практик здобувачами освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)**

Одеса-2024

*Рекомендовано до друку вченою радою Університет Ушинського  
(протокол № 15 від 30 травня 2024 р.)*

**Рецензенти:**

Ткаченко М. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Холодов С. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної реабілітації, біології і охорони здоров'я ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

**Борщенко В. В.**

Методичні рекомендації до проходження навчальної (асистентської) та виробничої (з фізичної реабілітації) практик [для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація)]. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 33 с.

Методичні рекомендації до проходження навчальної (асистентської) та виробничої (з фізичної реабілітації) практик мають на меті надати здобувачам вищої освіти практичну допомогу в організації практики й оформленні звітної документації. Методичні рекомендації включають перелік питань та документів, що повинен опанувати студент під час проходження практик; етапи та завдання проходження практики; порядок складання, оформлення і захисту звітної документації. Методичні рекомендації можуть бути використані здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація), а також викладачами закладів вищої освіти

## **ЗМІСТ**

<b>ВСТУП.....</b>	<b>4</b>
<b>ОСНОВНІ ВИДИ ПРАКТИК ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ» .....</b>	<b>6</b>
<b>НАВЧАЛЬНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА .....</b>	<b>9</b>
<b>ВИРОБНИЧА (З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ) ПРАКТИКА ...</b>	<b>17</b>
<b>ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ.. .....</b>	<b>28</b>
<b>ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ.....</b>	<b>30</b>
<b>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ .....</b>	<b>31</b>

## ВСТУП

Практична підготовка магістрів спрямована на формування необхідних професійних навичок і здібностей, формування стійкої мотивації до активної професійної діяльності. Значний потенціал у формуванні професійної культури майбутнього фахівця з фізичної реабілітації полягає в організації безперервної практичної підготовки на протязі навчання у вищому навчальному закладі. Практика дозволяє закріпити отримані знання, набути навичок професійної діяльності і створити своєрідність, яка відрізняє професійних фахівців. Специфіка підготовки магістрів потребує спеціальної всебічної та практичної підготовки.

Виробнича практика є важливою складовою освітнього процесу та завершальним етапом професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації. Діяльність здобувачів освіти у період виробничої практики є аналогом професійної діяльності фахівця з фізичної реабілітації, що здійснюється в реальних умовах роботи реабілітаційних центрів. Здобувачі освіти мають можливість відчувати себе на майбутньому робочому місці фахівця-реабілітолога, закріпити набуті теоретичні знання у вигляді практичних навичок, набути певного досвіду роботи в колективі та показати свій рівень теоретичної підготовки, застосовувати знання для організації і здійснення реабілітаційного процесу, вміння використовувати інноваційні та сучасні методи фізичної реабілітації. Виробнича практика характеризується вищим рівнем самостійності й відповідальності здобувачів освіти, збільшенням обсягу та поглиблення складності змісту, використанням сучасних технологій і нових інформаційних засобів.

Одним із основних завдань практичної підготовки здобувачів спеціальності 017 Фізична культура і спорт (Фізична реабілітація) є опанування

студентами сучасних методів і форм організації роботи фахівця з фізичної реабілітації, формуванні на базі отриманих знань, навичок і умінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, творчого використання своїх знань у практичній діяльності.

Наскрізна програма практики здобувачів за освітньо-професійною програмою «Фізична реабілітація» (освітній рівень – «другий (магістерський)») є основним навчально-методичним документом, що визначає усі аспекти проведення практики, забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практики, його системність, неперервність і послідовність підготовки здобувачів.

## ОСНОВНІ ВИДИ ПРАКТИК

### за освітньо-професійною програмою «Фізична реабілітація»

Шифр за ОПП	Вид практики	Кількість кредитів(годин)	Семестр	Тривалість у тижнях
ОК 15	Навчальна (асистентська)	3 (90)	2	2 тижні
ОК 16	Виробнича (з фізичної реабілітації)	5 (150)	2	4 тижні

Під час реалізації навчальної та виробничої практик за освітньо-професійною програмою «Фізична реабілітація» формуються такі ПРН:

ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 04. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 05. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН 06. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 09. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

ПРН 10. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження осіб різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРН 11. Створювати (планувати), реалізовувати програму з фізичної

реабілітації окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРН 12. Коректувати хід виконання програми фізичної реабілітації на основі етапного, поточного та оперативного контролю стану людини та аналізу запланованих і досягнутих результатів.

ПРН 14. Оцінювати, розвивати та відновлювати функції і структури організму, які впливають на побутову, трудову та інші види діяльності та якість життя людини.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту різних видів практики мають опанувати такі компетентності:

#### **Загальні компетентності:**

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

#### **Спеціальні компетентності:**

СК 01. Здатність до критичного осмислення проблем фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 02. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти, застосовувати науково-обґрунтовані засоби та методи фізичної реабілітації.

СК 03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 05. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної реабілітації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 06. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної реабілітації.

СК 08. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної реабілітації.

СК 09. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання під час спілкування з особами, що потребують фізичної реабілітації, та їх оточення; формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму реабілітації.

СК 10. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан, а також проводити фізичну реабілітацію при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СК 11. Здатність розуміти реабілітаційний діагноз, перебіг і тактику реабілітації; вміти прогнозувати результати фізичної реабілітації, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної реабілітації, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану.

СК 12. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям людини та цілям фізичної реабілітації.

СК 13. Здатність застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо рухової активності, охоплюючи розуміння її змісту, мети та впливу на



здоров'я і добробут людини; вміння оцінювати, аналізувати, адаптовувати рухову активність та застосовувати її у реабілітаційний спосіб.

СК 14. Здатність розвивати та відновлювати функції організму, що впливають на здоров'я та обмеження рухової діяльності та збільшення рухової активності людини шляхом адаптації до неї.

## **НАВЧАЛЬНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА**

### **за освітньо-професійною програмою «Фізична реабілітація»**

**Метою виробничої (асистентської) практики є формування у магістрів професійних умінь і навичок, необхідних для проведення різних типів занять зі студентами закладів вищої освіти. Забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації теоретичними і методичними знаннями основних професійно-педагогічних функцій викладача-реабілітолога у навчально-виховному процесі, розвиток зацікавленості до роботи викладача закладу вищої освіти, поглиблення знань студентів з актуальних питань фізичної реабілітації.**

#### **Очікувані програмні результати навчання.**

ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 04. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 05. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН 10. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження осіб різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРН 14. Оцінювати, розвивати та відновлювати функції і структури організму, які впливають на побутову, трудову та інші види діяльності та якість життя людини.

#### **Загальні компетентності:**

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

#### **Спеціальні компетентності:**

СК 01. Здатність до критичного осмислення проблем фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 02. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти, застосовувати науково-обґрунтовані засоби та методи фізичної реабілітації.

СК 03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 05. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної реабілітації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 06. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної реабілітації.

СК 08. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної

реабілітації.

СК 09. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання під час спілкування з особами, що потребують фізичної реабілітації, та їх оточення; формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму реабілітації.

СК 10. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан, а також проводити фізичну реабілітацію при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

### **Організація проведення практики**

Відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (зі змінами) 2023 р.», навчального плану і графіка освітнього процесу у навчально-науковому інституті фізичної культури, спорту та реабілітації передбачається асистентська практика, яка має формувати у магістрів професійних умінь і навичок, необхідних для проведення різних типів занять зі студентами закладів вищої освіти.

Під час практики перевіряється рівень навчально-методичної підготовки студентів, їх знань, умінь і навичок щодо проведення занять у закладі вищої освіти, вдосконалення освітнього та виховного процесів.

Необхідне суворе виконання студентами-практикантами прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності з обов'язковим проходженням ними інструктажів (вступного і на кожному конкретному місці праці).

Загальне керівництво практикою здійснює директор інституту. Методичне керівництво здійснює керівник практики від інституту та методист.

Функціональні обов'язки керівника від інституту: здійснення методичного керівництва роботою методистів від кафедри, методистів на об'єктах практики та студентів-практикантів; проведення настановної та заключної конференції, методичних нарад з іншими методистами з теоретико-методичних питань практики; здійснення методичного керівництва та контролю за проведенням практики методистами, викладачами своєї кафедри, методистами на місцях практики та студентами-практикантами (аналізує ведення документів планування та обліку, проведення студентами занять, патріотично-виховних заходів та ін.). Проведення захисту практики. Складання та розгляд на засіданні кафедри звіту про практику. Звіт здається керівнику практики від університету.

Функціональні обов'язки методиста від кафедри: організовує та контролює роботу студентів з усіх розділів програми практики. Надає студентам допомогу в складанні документів планування, обліку та звітності. Проводить обговорення занять з природничих дисциплін, виховних заходів, проведених кожним студентом та оцінює їх проведення. Забезпечує підготовку студентів до захисту виробничої практики. Знайомить студентів з документами планування, звітності та іншими навчально-методичними матеріалами. Контролює явку студентів-практикантів для проведення занять згідно розкладу. Надає методичну допомогу студентам під час проведення занять. Надає допомогу студентам у виконанні розділів програми практики згідно з їх індивідуальними планами. Бере участь у захисті практики студентами.

Протягом практики студент повинен: виконувати внутрішній розпорядок закладу вищої освіти, керівника практики, викладачів і методистів (у випадку порушення дисципліни чи вимог керівників студент може бути звільнений від практики і направлений у розпорядження дирекції інституту); виконувати всі

види роботи, передбачені програмою навчальної практики; проявляти ініціативу і творчість під час проведення навчально-виховної роботи; щоденно працювати в закладі вищої освіти не менше 4-х годин; своєчасно подавати на перевірку документацію згідно з графіком, який склав методист; регулярно вести педагогічну документацію; подавати конспекти проведення занять методисту за день до проведення відповідного заняття; здати звітну документацію в останній день практики.

*Тематика завдань з виробничої (асистентської) практики:*

1. Провести аналіз організації освітнього процесу кафедри. Вивчення навчальних планів, розкладу занять, програм навчальних дисциплін та ін.
2. Зробити аналіз відвідування аудиторних занять викладачів кафедри (не менше 2-х на тиждень).
3. Зробити аналіз відвідування аудиторних занять студентів-практикантів (не менше 2-х на термін практики).
4. Провести аудиторних занять (1го на тиждень, з підготовкою плану-конспекту заняття).
5. Підготувати та провести залікового заняття № 1
6. Підготувати та провести залікового заняття № 2
7. Підготувати (розробка положення чи сценарію) та провести виховний, позааудиторний захід (групою практикантів).
8. Ведення щоденника практики
9. Підготувати звітні матеріали практики

**Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час навчальної  
(асистентської) практики**

№	Види завдань	Кількість балів	Оцінює		Середній бал
			Керівник від бази практики	Керівник практики з фаху	
<b>I. Робота студента-практиканта, як асистента викладача</b>		максимальна кількість - 32			
		з них:			
1.1	Аналіз організації освітнього процесу кафедри	<b>0-12</b>			
1.2	Аналіз відвідування аудиторних занять викладачів кафедри	<b>0-10</b>			
1.3	Аналіз відвідування аудиторних занять студентів-практикантів	<b>0-10</b>			
<b>II. Виховна робота асистента-викладача</b>		максимальна кількість - 10			
		з них:			
2.1	Аналіз відвідування позааудиторних заходів студентів практикантів	<b>0-10</b>			
<b>III. Залікові заняття (2 заняття)</b>		максимальна кількість - 38			
		з них:			
3.1	Проведення аудиторних занять (не менше 2-х на тиждень, з підготовкою плану конспекту заняття).	<b>0-10</b>			
3.2	План-конспект залікового заняття №1	<b>0-14</b>			
3.3	План-конспект залікового заняття	<b>0-14</b>			

	№2				
<b>IV. Щоденник практиканта</b> (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)		максимальна кількість - 20			
		з них:			
5.1	Підготовка та оформлення звітних матеріалів практики.	<b>0-10</b>			
5.2	Захист результатів практики	<b>0-10</b>			
	<b>ВСЬОГО</b>	<b>100</b>			

### Вимоги до звітної документації

Звіт про проходження практики оформлюється за загальними вимогами щодо наукових звітів.

Звіт складається за таким орієнтованим планом:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (мета і завдання практики);
- розкриття змісту практичної діяльності відповідно до розділів програми практики;
- відомості про виконання магістрантом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання;
- висновки про результати практики з пропозиціями щодо поліпшення роботи з кадрами;
- список використаної літератури (за потреби);
- додатки (організаційні, господарські, ділові, фінансові документи).

Звіт повинен бути конкретним, стислим обов'язково містити графічний матеріал (схеми, малюнки, діаграми, графіки тощо), тобто унаочнювати конкретні результати виконаного дослідження.

Звіт з практики має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, що пов'язане з науково-дослідною роботою здобувача, якщо воно мало місце. Обов'язково є наявність висновків та пропозицій, яких вимагає зміст завдань.

Звіт повинен складатися з розділів, окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності і конкретизовані. Таблиці, ілюстративний матеріал, додатки повинні бути змістовними і оформлені відповідно до стандартів виконання письмових робіт у вищій школі.

Звіт друкується на ПК на одному боці аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали шрифт - Times New Roman, розмір - 14. Текст необхідно друкувати залишаючи поля таких розмірів: ліве - не менше 2,5 мм, праве - не менше 11 мм, верхнє і нижнє – не менше 15 мм. Текст звіту поділяють на розділи, підрозділи і пункти відповідно до структури програми практики. Складений здобувачем звіт має наскрізну нумерацію сторінок.

На підсумковій конференції студенти звітують про проходження практики і представляють наступні документи:

1. Аналіз організації освітнього процесу кафедри. Вивчення навчальних планів, розкладу занять, програм навчальних дисциплін та ін.
2. Аналіз відвідування аудиторних занять викладачів кафедри.
3. Аналіз відвідування аудиторних занять студентів-практикантів.
4. Плани-конспекти залікових занять 1, 2.
5. Аналіз відвідування позааудиторних заходів студентів практикантів.
6. Щоденник з практики.



## **ВИРОБНИЧА (З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ) ПРАКТИКА** **за освітньо-професійною програмою «Фізична реабілітація»**

**Основною метою виробничої (з фізичної реабілітації) практики є** поглиблення, вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фахівців у закладах оздоровчо-реабілітаційного типу.

### **Завдання виробничої практики:**

- ознайомити студентів з видами, умовами та обставинами професійної діяльності в конкретних оздоровчо-реабілітаційних закладах;
- розвинути та вдосконалити сукупність професійних практичних вмінь і навичок фахівця з фізичної реабілітації для відновлення здоров'я, порушеного травмами і захворюваннями різних систем і органів, або формування і розвитку компенсаторно-приспосувальних навичок при обмеженні життєдіяльності з метою підвищення якості життя людини;
- сформувати, розвинути і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, як невід'ємної частини професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації для провадження ними майбутньої професійної діяльності;
- забезпечити зростання рівня професійної компетентності магістрів;
- сприяти вибору сфери майбутньої професійної діяльності.

Об'єктами (базами) виробничої практики виступають оздоровчі та реабілітаційні заклади державної та індивідуальної форм власності які мають необхідну навчально-матеріальну і методичну базу та кваліфіковані робочі кадри.

Студенти можуть самостійно, з дозволу керівника практики від інституту, підбирати для себе місце проходження практики. У разі погодження, здобувач має написати заяву та подати клопотання від бази практики.

## **Очікувані програмні результати навчання**

ПРН 02. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН 04. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 09. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

ПРН 10. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження осіб різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРН 11. Створювати (планувати), реалізовувати програму з фізичної реабілітації окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРН 12. Коректувати хід виконання програми фізичної реабілітації на основі етапного, поточного та оперативного контролю стану людини та аналізу запланованих і досягнутих результатів.

ПРН 14. Оцінювати, розвивати та відновлювати функції і структури організму, які впливають на побутову, трудову та інші види діяльності та якість життя людини.

### **Загальні компетентності:**

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

### **Спеціальні компетентності:**

СК 01. Здатність до критичного осмислення проблем фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 02. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти, застосовувати науково-обґрунтовані засоби та методи фізичної реабілітації.

СК 05. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної реабілітації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 06. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної реабілітації.

СК 08. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної реабілітації.

СК 09. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання під час спілкування з особами, що потребують фізичної реабілітації, та їх оточення; формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму реабілітації.

СК 10. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан, а також проводити фізичну реабілітацію при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СК 11. Здатність розуміти реабілітаційний діагноз, перебіг і тактику реабілітації; вміти прогнозувати результати фізичної реабілітації, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної реабілітації, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану.

СК 12. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям людини та цілям фізичної реабілітації.

СК 14. Здатність розвивати та відновлювати функції організму, що впливають на здоров'я та обмеження рухової діяльності та збільшення рухової активності людини шляхом адаптації до неї.

### **Зміст практики**

Зміст програми практики в реабілітаційних закладах складається з наступних розділів:

1. Ознайомлення зі структурою і змістом організації реабілітаційного процесу в реабілітаційному закладі.

- знайомство з фахівцями закладу, які будуть керувати магістром під час проходження практики;

- знайомство зі структурою та організацією реабілітаційного процесу у лікувально реабілітаційному закладі проходження практики;

- ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку роботи реабілітаційного закладу проходження практики;

- ознайомлення з документацією, плануванням та звітністю оздоровчо-реабілітаційного закладу стосовно процесу реабілітації;

- знайомство з методами та особливостями проведення реабілітаційного процесу у відділеннях та кабінетах реабілітаційного закладу.

2. Спостереження за роботою реабілітологів, фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики;

3. Проведення оцінки стану особи, що проходить реабілітацію у реабілітаційному закладі:

- збирання анамнезу, опитуючи пацієнтів (членів його сім'ї, фахівців);
- проведення обстеження, обираючи адекватні методи обстеження (тести), які прийняті у фізичній реабілітації, відповідно до стану особи, враховуючи функціональні розлади органів та систем особи з обмеженням життєдіяльності;
- проведення спостережень, застосовуючи різноманітні вимірювання та оцінювальні шкали;
- проведення тестування рівня функціонування основних систем організму;

4. Планування індивідуальної програми реабілітаційних заходів:

- аналіз інформації що зібрана з записів (у особи що реабілітується, членів сім'ї, медичних фахівців, реабілітологів);
- виявлення основних проблем та складання реабілітаційного прогнозу;
- визначення короткотермінових та довготермінових цілей;
- вибір відповідних методів реабілітації, включаючи їх послідовність, частоту та тривалість.

5. Безпосередньо брати участь у практичній реалізації реабілітаційних заходів під час роботи з особами, що потребують реабілітації.

6. В процесі реабілітації забезпечувати поточний та поетапний контроль за станом особи що реабілітується, з оцінкою ефективності проведення фізичної реабілітації й аналізом отриманих результатів:

- спостерігати за симптомами та реакцією пацієнта на реабілітаційне втручання;
- вносити корекцію у програму, враховуючи результати спостереження та повторні обстеження пацієнтів;

- надавати чіткі та стислі вказівки пацієнтам та членам сім'ї для заохочення та досягнення оптимального результату;
- надавати практичні рекомендації пацієнтові (членам сім'ї) щодо подальшого відновлення функцій, правильного поведіння (переміщення, адаптаційного обладнання);

- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах;

7. Співпрацювати в процесі проходження практики з медичним персоналом та пацієнтами лікувально-реабілітаційного закладу, дотримуючись деонтологічних принципів спілкування:

- зберігати конфіденційність інформації про пацієнта, уникаючи обговорення її зі сторонніми особами;

9. Використати практичний досвід, набутий під час проходження практики (лабораторно-інструментальні результати оцінки ефективності застосовуваних реабілітаційних процедур при функціональних порушеннях органів і систем, зумовлених різними нозологічними формами захворювань чи травмами) для виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

10. Оформлення документації для захисту практики

11. Захист практики.

### **Організація проведення практики.**

Відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (зі змінами) 2023 р., навчального плану і графіка освітнього процесу у навчально-науковому інституті фізичної культури, спорту та реабілітації передбачається виробнича (з фізичної реабілітації) практика, яка має забезпечити послідовне системне формування професійно

значущих умінь і навичок майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, готовності їх до самостійної роботи.

Під час практики перевіряється рівень навчально-методичної підготовки студентів, їх знань, умінь і навичок щодо проведення занять у реабілітаційних закладах, вдосконалення освітнього та виховного процесів.

Необхідне суворе виконання студентами-практикантами прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності з обов'язковим проходженням ними інструктажів (вступного і на кожному конкретному місці праці).

Загальне керівництво практикою здійснює директор інституту. Методичне керівництво здійснює керівник практики від інституту та методист.

Функціональні обов'язки керівника від кафедри: здійснення методичного керівництва роботою методистів від кафедри, методистів на об'єктах практики та студентів-практикантів; проведення настановної та заключної конференції, методичних нарад з іншими методистами з теоретико-методичних питань практики; здійснення методичного керівництва та контролю за проведенням практики методистами, викладачами своєї кафедри, методистами на місцях практики та студентами-практикантами (аналізує ведення документів планування та обліку, проведення студентами занять, спортивно-масових заходів та ін.). Проведення захисту практики. Складання та розгляд на засіданні кафедри звіту про практику. Звіт здається керівнику практики від університету.

Функціональні обов'язки керівників з фаху: організовує та контролює роботу студентів з усіх розділів програми практики. Надає студентам допомогу в складанні документів планування, обліку та звітності. Проводить обговорення уроків з природничих дисциплін, виховних заходів, проведених кожним студентом та оцінює їх проведення. Забезпечує підготовку студентів до захисту виробничої практики. Знайомить студентів з документами планування, звітності та іншими навчально-методичними матеріалами. Контролює явку студентів-

практикантів для проведення занять згідно розкладу. Надає методичну допомогу студентам під час проведення занять. Надає допомогу студентам у виконанні розділів програми практики згідно з їх індивідуальними планами. Бере участь у захисті практики студентами.

Протягом практики студент повинен: виконувати внутрішній розпорядок реабілітаційного закладу, вказівки директора, керівника практики, фахівців реабілітаційного закладу (у випадку порушення дисципліни чи вимог керівників студент може бути звільнений від практики і направлений у розпорядження дирекції інституту); виконувати всі види роботи, передбачені програмою навчальної практики; проявляти ініціативу і творчість під час проведення реабілітаційних заходів; щоденно працювати реабілітаційному в закладі не менше 4-х годин; своєчасно подавати на перевірку документацію згідно з графіком, який склав керівник; регулярно вести документацію з практики; подавати конспекти проведення реабілітаційних занять керівнику за день до проведення відповідного заняття; здати звітну документацію в останній день практики.

*Під час виробничої (з фізичної реабілітації) практики здобувачі вищої освіти виконують наступні завдання:*

1. Проаналізувати структуру і зміст реабілітаційного процесу, навчально-методичну документацію реабілітаційного закладу.
2. Скласти протоколи-аналізи оцінки стану осіб, що проходять реабілітацію у реабілітаційному закладі.
3. Розробити індивідуальні програми реабілітаційних заходів.
4. Розробити плани конспекти реабілітаційних занять.
5. Підготувати щоденник практики.



6. Підготувати звіт щодо проходження виробничої (з фізичної реабілітації) практики.

**Розподіл балів за видами діяльності здобувачів під час виробничої (з фізичної реабілітації) практики**

№	Види завдань	Кількість балів	Оцінює		Середній бал
			Керівник від бази практики	Керівник практики з фаху	
<b>I. Робота студента-практиканта, як фахівця з фізичної реабілітації</b>		максимальна кількість - 20			
		з них:			
1.1	Аналіз структури і змісту організації реабілітаційного процесу реабілітаційному закладі, роботи реабілітологів, фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики.	<b>0-20</b>			
<b>II. Залікові завдання</b>		максимальна кількість - 50			
		з них:			
2.1	Проведення оцінки стану особи, що проходить реабілітацію у реабілітаційному закладі	<b>0-20</b>			
2.2	Розробка індивідуальної програми реабілітаційних заходів	<b>0-30</b>			
<b>III. Щоденник практиканта (рівень відповідності звітної документації вимогам програми, захист результатів практики)</b>		максимальна кількість - 30			
		з них:			
3.1	Підготовка та оформлення звітних матеріалів практики.	<b>0-10</b>			
3.2	Захист результатів практики	<b>0-20</b>			
	<b>ВСЬОГО</b>	<b>100</b>			

## Вимоги до звітної документації

Звіт про проходження практики оформлюється за загальними вимогами щодо наукових звітів.

Звіт складається за таким орієнтованим планом:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ (мета і завдання практики);
- розкриття змісту практичної діяльності відповідно до розділів програми практики;
- відомості про виконання магістрантом усіх розділів програми практики;
- висновки про результати практики з пропозиціями щодо поліпшення роботи з кадрами;
- список використаної літератури (за потреби);
- додатки (організаційні, господарські, ділові, фінансові документи).

Звіт з практики має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики.

Звіт повинен складатися з розділів, окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності і конкретизовані. Таблиці, ілюстративний матеріал, додатки повинні бути змістовними і оформлені відповідно до стандартів виконання письмових робіт у вищій школі.

Звіт друкується на ПК на одному боці аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали шрифт - Times New Roman, розмір - 14. Текст необхідно друкувати залишаючи поля таких розмірів: ліве - не менше 2,5 мм, праве - не менше 11 мм, верхнє і нижнє – не менше 15 мм. Текст звіту

поділяють на розділи, підрозділи і пункти відповідно до структури програми практики. Складений здобувачем звіт має наскрізну нумерацію сторінок.

На підсумковій конференції студенти звітують про проходження практики і представляють наступні документи:

3. Аналіз структури і змісту реабілітаційного процесу, навчально-методичної документації реабілітаційного закладу.
4. Протокол-аналіз оцінки стану особи, що проходить реабілітацію у реабілітаційному закладі.
5. Індивідуальна програма реабілітаційних заходів.
6. Плани конспекти реабілітаційних занять.
7. Щоденник практики

### Загальні критерії оцінювання практики здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
<p>Здобувач освіти цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.</p>	90-100	A	Відмінно
<p>Здобувач освіти цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.</p>	82-89	B	Добре
<p>Здобувач освіти цілком виконав програму практики. Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію, однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.</p>	74-81	C	

Здобувач освіти частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Задовільно
Здобувач освіти частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач освіти не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі здобувач освіти може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Незадовільно
Здобувач освіти абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження педагогічної практики.	1-34	F	

## ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звітну документацію відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від бази практики. Захист підсумків виробничих практик магістрів здійснюється під час проведення підсумкової конференції (впродовж 10 днів після закінчення терміну практики) у призначений керівником практики термін, у присутності комісії, що призначена завідувачем кафедри.

Захист звітної документації з практики здійснюється усно. Під час захисту практики, крім офіційної звітної документації, магістри розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання.

Підсумкова оцінка за проходження виробничої практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, оцінок керівників з фаху та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту виробничих практик ставиться оцінка, яка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку здобувача керівником практики. Оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практик. Оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Під час визначення рівня академічної успішності при отриманні диплому разом з іншими оцінками здобувача враховуються оцінки за практику.

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали оцінку «незадовільно».

Студентам, які одержали з практики оцінку «незадовільно», може призначатися повторне проходження практики або у термін, визначений деканатом навчально-наукового інституту природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту.

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### *Основна література:*

1. Костюкевич В. М., Шинкарук О. А. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти за спеціальністю Фізична культура і спорт. Київ: Олімпійська література, 2019. 613 с.
2. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. 240 с.
3. Шологон Р.П. Методичні рекомендації до практики з фізичної реабілітації. Дрогобич, ДДПУ ім. І. Франка, 2006. 65 с.
4. Порада А. М., Порада О. В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. Київ: ВСВ «Медицина», 2011. 296 с.
5. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації / Порада А. М., Солодовник Ю. В., Прокопчук Н. Є. Київ: Медицина, 2008. 246 с.
6. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / [за ред. Т. Ю. Круцевич]. [2-ге вид., переробл. та доп.]. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра, 2018. Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 344 с. Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. 448 с.
7. Круцевич Т. Ю., Воробйов В. І, Безверхня Г. В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навч. посіб. К.: Олімп. л-ра; 2011. 224 с.
8. Круцевич Т. Ю., Холодова О. С., Кривчикова О. Д., Марченко О. Ю. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: навчальний посібник: Переяслав (Київська область): Домбровська Я.М. 2021. 120 с.

### *Допоміжна література*

1. Герцик М. С. Вацеба О. М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: Навч. посіб. Л.: Українські технології, 2002. 232 с.
2. Шиян Б. М., Омеляненко І. О. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Т.: Навчальна книга - Богдан, 2012. Ч. 2. 303 с.

3. Єднак В. Д., Іваськів С. М. Основи теорії і методики спортивного тренування. Тернопіль ТНПУ, 2010 р. 206 с.
4. Кашуба В. О, Денисова Л. В., Усиченко В. В., Харченко Л. А., Хлевна Ю. Л., Вишневецька В. П., та ін. Комп'ютерна техніка та методи математичної статистики: навчальний посібник [Інтернет]. 2015 [цитовано 2022 Бер 1]. 213 с. Доступно: <https://yadi.sk/i/CQL1dUWWuZvZ2>
5. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Київ: Центр учбової літератури; 2012. 240 с.
6. Баженов В. А. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Каравела; 2012. 496 с.
7. Шиян Б. М., Єдинак Г. А, Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута». 2012. 280 с.
8. Іващенко Л. Я., Благій О. Л. Фізичне виховання дорослого населення. Київ: Олімпійська література; 2017. Т. 2, с. 264-310.
9. Сили Р. Р., Стивенс Т. Д., Тейт Ф. Анатомия и физиология. Т. 1. Киев: Олимпийская литература; 2007. 662 с.
- 10.Ровний А. С., Ільїн В. М., Лізогуб В. С., Ровна О. О. Фізіологія спортивної діяльності. Харків: ХНАДУ; 2015. 556 с.
- 11.Шахлина Л. Г., Коган Б. Г., Терещенко Т. А., Тищенко В. П., Футорный С. М. Спортивная медицина: учебник для студентов высших учебных заведений физического воспитания и спорта. Киев: Наукова думка; 2016. 452 с.
- 12.Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В. В. Клапчука та Г. В. Дзяка. К.: Здоров'я, 2005. 297 с.
- 13.Біомеханіка спорту (під загальною редакцією Лапутіна А.М.). Київ., Олімпійська література, 2005. 310 с.



## Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Бібліотека Університету Ушинського <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Сайт Університету Ушинського <https://pdpu.edu.ua>
4. <https://mon.gov.ua/ua>
5. <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. <http://testportal.gov.ua/>
7. <https://www.president.gov.ua/>
8. <http://www.metodichka.org>

